Strategy
Janne Järvinen

5.7.2022 BFRK/1/060/2022

Saaja: Eduskunnan talousvaliokunta, 7.12.2022 klo 11.00

Asia: VNS 10/2022 vp Valtioneuvoston selonteko Suomen digitaalinen kompassi

---

Business Finland kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää seuraavia päähuomioita asiaan:

- **Lausuttavana oleva selonteko on erittäin tervetullut ja tarpeellinen** Suomen tulevan kilpailukyvyn turvaamiseksi.
- Digikompassin tulee ohjata digitalisaation ja datatalouden kehitystä yli hallituskausien, ja olla keskeisessä roolissa myös tulevaa hallitusohjelmaa ja Suomen tulevaisuutta määritettäessä.
- Digikompassi nykymuodossaan on hyvä strateginen dokumentti, mutta konkreettinen ja määrätietoinen toteutussuunnitelma on oleellinen seuraavassa vaiheessa. Tarvitsemme rohkeita kokeiluja ja uusia avauksia, joiden avulla löydetään tie kohti parhaita käytäntöjä ja niiden laajaa skaalautumista. Näin luodaan uutta vipuvartta digitalisaation hyödyntämiselle ja parannetaan kokonaistuottavuutta.
- Digiministerityöryhmä ja Digitoimisto ovat osoittautuneet toimivaksi yhteistyömekanismiksi, ja niiden toiminta tulee vakinaistaa. Lisäksi olisi harkittava poliittisen valtiosihteerin perustamista valtioneuvoston kansliaan kokonaisohjauksen ja -koordinoinnin tehostamiseksi. Erityisesti tulee huomioida, että digikompassin menestyksellinen toimeenpano edellyttää riittäviä toimintamäärärahoja ja pysyviä henkilöresursseja muutoksen tehokkaaseen ohjaukseen.

Osaaminen

- Digitaaliseen sivistykseen liittyen korostuu ns. diginatiivin asenteen merkitys. Miten muuttaa toimintaa (s.o. työtapoja/-käytäntöjä/-kulttuuria) digitaalisuuden muuttaessa toiminnan luonnetta? Esimerkiksi miten myyntityötä voidaan tehostaa, jos asiakkaista ja heidän tekemisestään on saatavilla reaaliaikaista dataa? Pelkästään opettelemalla perusdigitaitoja ei välttämättä saada aikaan merkittävää asennemuutosta, joka on oleellista organisaatioiden menestymiselle niin yksityisellä kuin julkisella puolella.
- Digitaalisen osaamisen tavoite on hyvin muotoiltu ja on keskeinen myös suomalaisten yritysten menestymisen ja kansainvälistymisen kannalta. ICT-osaajien osaajapulassa tulisi harkita pitkäjänteisiä satsauksia myös kehittyviin maihin esim. EU:n Global Gateway -aloitteen tuella.

Digitaalinen infrastruktuuri

- Digitaalisen infrastruktuurin yhteensopivuudesta on pidettävä huolta vähintäänkin Euroopan tasolla, jotta digitaalisten ratkaisujen kustannustehokkuus säilyy. Muutoin suomalaisten yritysten toiminta- ja vientimahdollisuudet heikkenevät merkittävästi.

- Digitaaliseen infrastruktuuriin liittyvät välttämättömät investoinnit tulisi erityisesti huomioida. Mihin tahansa infrastruktuuriin syntyy ajan kuluessa korjausvelkaa. Digitaaliseen infrastruktuuriin liittyvä korjausvelka ei välttämättä ole helposti nähtävissä, mutta voi olla keskeinen tekijä koko datatalouden onnistumiselle. Monilla organisaatioilla on mm. vanhentuneita tietojärjestelmiä, joista ei saa muokattua käyttökelpoista dataa helposti ja kustannustehokkaasti. Tämä on merkittävä este liiketoiminnan/palvelujen uudistamiselle.
- Erityistä huomiota ja investointeja tulisi kohdistaa yritysten välisen datan jakamisen infrastruktuurin kehittämiseen, sillä se on uuden datatalouden perusta.

Yritysten digitalisaatio

- Yritysten jatkuvaan uudistumiseen liittyen korostuu ns. diginatiivin asenteen merkitys, ohjelmisto-osaamisen ja -teknologioiden keskeinen rooli sekä tekoälyn käyttöönotto.
- Tulevaisuuden digitaaliset ratkaisut rakentuvat pitkälti ohjelmistojen varaan. Ohjelmisto-osaamisella on keskeinen rooli menestymisessä sillä parhaat ohjelmistoja tuottavat yksiköt ovat merkittävästi tuottavampia ja laadukkaampia kuin verrokkinsa (ks. Kuva 1).

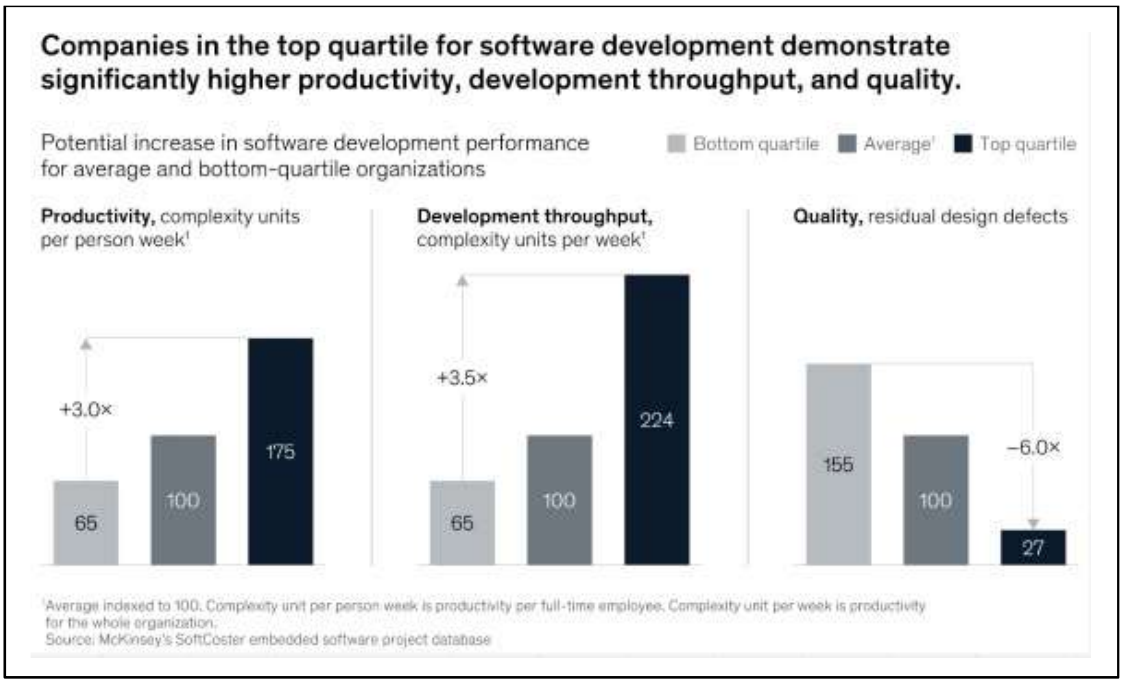

Kuva 1: Parhaat yritykset ovat tuottavampia, nopeampia ja laadukkaampia kuin verrokkinsa (Esimerkki McKinseyn raportista autoteollisuudesta)

- Suomelle on tärkeää tavoitella edelläkävijyyttä ohjelmisto-osaamisessa sekä varmistaa huippuosaajien saatavuus koulutusorganisaatioiden ja yritysten yhteistyöllä.

- Suomi luetaan edistyneisiin tekoälymaihin ja meillä on hyviä esimerkkejä monista edelläkävijäyrityksistä. Kuitenkin tekoälyn laajamittainen soveltaminen edellyttää vielä paljon työtä. Esimerkkinä VTT:n tutkimus, jossa todettiin vain harvan PK-yrityksen soveltavan toiminnassaan tekoälyä (Ks. Kuva 2).

*Kuva 2: *VTT tutkimus (N=29, joista 90 tarkemmin analysoitua yritystä) ** SY, TEM, Finnvera Yritysbarometri I/2022*

- EU-maista mm. Ruotsi, Norja, Hollanti, Saksa ja Ranska panostavat paljon tekoälyn laajamittaiseen soveltamiseen. Esimerkiksi Ruotsissa AI Sweden (www.ai.se) on pysyvä kansallinen organisaatio, jossa on n. 70 työntekijää. Suomesta tälläinen pysyvä organisaatio toistaiseksi puuttuu.

Strategy
Janne Järvinen

5.7.2022 BFRK/1/060/2022

Digitaaliset julkiset palvelut

- Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö on tärkeää digitaalisten julkisten palvelujen kehityksessä. Erityistä huomiota digikompassissa tulisi kohdistaa julkisten palvelujen tuotteistukseen ja vientipotentiaaliin. Esteet julkisten palvelujen kansainväliseltä kaupallistamiselta on purettava. On kaikkien etu, jos suomalaisista julkisista palveluista tulee de facto -standardeja kansainvälisesti.

Lisätietoja:

Janne Järvinen Puh: 040-7544738 E-mail: janne.jarvinen@businessfinland.fi

Business Finland luo maailmaa muuttavia menestystarinoita. Business Finland tuottaa kestävää hyvinvointia suomalaiselle yhteiskunnalle.

Business Finland tukee kasvuhakuisia ja kansainvälisille markkinoille suuntaavia yrityksiä. Rahoitamme ja neuvomme innovaatioiden tekemisessä, autamme löytämään oikeat markkinat ja verkostot sekä tuemme kansainvälistymistä ensimmäisistä vientiponnisteluista aina globaaliin laajentumiseen.

Business Finland hankkii jatkuvasti kansainvälisiä yrityksiä kasvattamaan toimintojaan Suomessa. Houkuttelemme myös huippuosaajia sekä matkailijoita nauttimaan pohjoismaisesta elämäntavasta, puhtaasta luonnosta ja kiinnostavista mahdollisuuksista.

Organisaatiossamme työskentelee 760 asiantuntijaa 40 toimipisteessä maailmalla ja 16 toimipaikassa Suomessa. Business Finland on osa Team Finland -verkostoa.